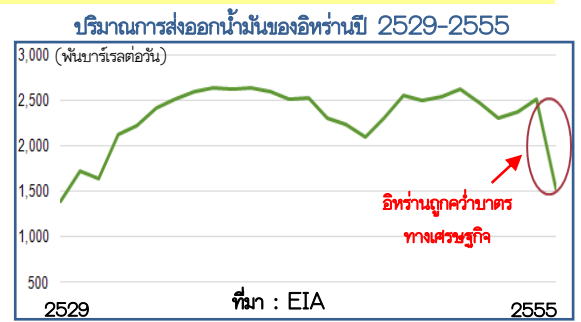

ข้อตกลงนิวเคลียร์ครั้งประวัติศาสตร์ของอิหร่าน...ใครได้ ใครเสีย?

ในที่สุดการเจรจาประเด็นนิวเคลียร์ของอิหร่านที่ยืดเยื้อมานานกว่า 10 ปี ก็สามารถบรรลุข้อตกลงครั้งประวัติศาสตร์กับกลุ่มชาติมหาอำนาจ P5+1 ซึ่งประกอบด้วยสหรัฐฯ เยอรมนี ฝรั่งเศส รัสเซีย สหราชอาณาจักร และจีน ในการจำกัดโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน เพื่อแลกกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านทั้งจากสหรัฐฯ สหภาพยุโรป (EU) และองค์การสหประชาชาติ (UN) นับเป็นการพลิกโฉมครั้งสำคัญซึ่งจะทำให้อิหร่านเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น รวมทั้งเปิดทางให้อุตสาหกรรมผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่ของโลกอย่างอิหร่านกลับเข้าสู่ตลาดน้ำมันอีกครั้ง หลังจากถูกสหรัฐฯ และ EU คว่ำบาตรเมื่อปี 2555 ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกน้ำมันของอิหร่านลดลงเกือบครึ่งหนึ่งจากระดับ 2.6 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2554 เหลือราว 1.4 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2557 ดังนั้น หากอิหร่านสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อตกลงดังกล่าวได้ทั้งหมด ก็จะสามารถส่งออกน้ำมันได้อย่างเสรีอีกครั้ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันในตลาดโลกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ กลุ่มชาติมหาอำนาจ P5+1 ให้เวลาอิหร่านจนถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2558 ซึ่งหากอิหร่านฝ่าฝืนข้อตกลง นานาชาติก็พร้อมจะกลับมาใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านอีกครั้งภายใน 65 วัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวนับเป็นสัญญาณดีที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในเวทีการเมืองระดับโลก ซึ่งต้องจับตามองความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิดต่อไป

ข้อตกลงระหว่างอิหร่านและกลุ่ม P5+1

- ห้ามอิหร่านผลิตวัตถุระเบิดที่เพียงพอต่อการผลิตอาวุธนิวเคลียร์เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี
- ห้ามอิหร่านเคลื่อนย้ายอาวุธต่อไปอีก 5 ปี
- ห้ามอิหร่านจัดซื้อเทคโนโลยีขีปนาวุธต่อไปอีก 8 ปี
- UN สามารถเข้าตรวจสอบแหล่งพัฒนานิวเคลียร์ทุกแห่ง รวมถึงฐานทัพของอิหร่าน ขณะที่อิหร่านมีสิทธิ์ยื่นคัดค้านการตรวจสอบดังกล่าวเป็นกรณีไป

ทั้งนี้ นานาชาติจะยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่าน รวมถึงการคว่ำบาตรและกักขังทรัพย์สิน การทำธุรกรรมทางการเงิน การบิน และการขนส่งสินค้าต่างๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตาม การห้ามซื้อขายอาวุธกับอิหร่าน รวมทั้งการห้ามบุคคลและธนาคารสัญชาติอเมริกัน ทำธุรกรรมกับบริษัทอิหร่านและเข้าไปลงทุนในอิหร่านยังมีผลบังคับใช้จนกว่าจะมีการแจ้งเปลี่ยนแปลง

มองต่างมุม...สันติภาพ หรือความรุนแรง?

± มุมมองจากชาติมหาอำนาจ : ทั่วโลกมีความปลอดภัยมากขึ้น
สหรัฐฯ เชื่อมโยงว่าข้อตกลงนี้เป็นการจำกัดการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน และลดความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่งจะทำให้โลกมีความมั่นคงและปลอดภัยมากขึ้นล่าสุด **เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี** เตรียมส่งผู้แทนเยือนอิหร่านเพื่อเจรจาการค้าและกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ขณะที่**ออสเตรเลีย** เดินหน้าขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ากับอิหร่านทันที นอกจากนี้ **สหราชอาณาจักร** เตรียมเปิดสถานทูตในกรุงเตหะราน เมื่อกลางของอิหร่านภายในปีนี้ หลังประกาศยุติความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิหร่านตั้งแต่ปี 2554

± มุมมองจากประเทศเพื่อนบ้านของอิหร่าน : กลุ่มก่อการร้ายแข็งแกร่งขึ้น
 ประเทศในตะวันออกกลางแสดงความกังวลไม่น้อยต่อการบรรลุข้อตกลงนิวเคลียร์ในครั้งนี้ โดยประเทศสมาชิกคณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าว (GCC) ได้แก่ **ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์ คูเวต บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และโอมาน** ต่างแสดงท่าทีไม่เห็นด้วย ขณะที่**ผู้นำอิสราเอล** ได้ออกมาต่อต้านอย่างแข็งกร้าว พร้อมประกาศว่าจะเดินหน้าคัดค้านข้อตกลงดังกล่าวให้ได้ เนื่องจากมองว่าเป็นการเพิ่มอิทธิพลและรายได้มหาศาลให้กับอิหร่าน ซึ่งสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธในกาซฮ์ในตะวันออกกลางอันจะนำไปสู่การเพิ่มระดับความรุนแรงของความขัดแย้งในภูมิภาค ขณะที่เงื่อนไขและข้อตกลงเหล่านี้จะมีผลบังคับใช้ในระยะเวลา 10-15 ปี ซึ่งอาจเป็นเพียงการชะลอเวลาให้อิหร่านเป็นมหาอำนาจด้านนิวเคลียร์ชั่วขณะหนึ่ง

ผลกระทบต่อตลาดน้ำมันโลก...และโอกาสการค้าการลงทุนของไทย

การบรรลุข้อตกลงนิวเคลียร์เกิดขึ้นท่ามกลางภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกตกต่ำ โดยมีปัจจัยจุดรั้งจากเศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นประเทศผู้บริโภคล้างจากรายใหญ่ที่สุดของโลกกำลังประสบภาวะชะลอตัว นอกจากนี้ องค์กรพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) ประเมินว่าในปัจจุบันอุปทานน้ำมันโลกสูงกว่าอุปสงค์ถึงราว 2 ล้านบาร์เรลต่อวัน ดังนั้น การที่อิหร่านซึ่งมีปริมาณน้ำมันสำรองมากเป็นอันดับ 4 ของโลก หรือราว 10% ของปริมาณน้ำมันสำรองทั้งหมดของโลก เตรียมกลับเข้าสู่ตลาดน้ำมันอีกครั้ง โดยมีเป้าหมายเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันให้ได้สูงถึง 4.7 ล้านบาร์เรลต่อวัน ยิ่งเพิ่มความกังวลเกี่ยวกับภาวการณ์น้ำมันในตลาดโลกปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง **ขณะที่ข้อตกลงนิวเคลียร์ในครั้งนี้ น่าจะส่งผลต่อไทย โดยเฉพาะในด้านการค้า** เนื่องจากอิหร่านเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยจำนวนประชากรกว่า 79 ล้านคน ประกอบกับชาวอิหร่านมีความต้องการนำเข้าน้ำมันและบริการเพิ่มขึ้นตามกำลังซื้อที่สูงขึ้น ทั้งนี้ มูลค่าส่งออกของไทยไปอิหร่านในปี 2557 อยู่ที่ราว 1.03 หมื่นล้านบาท ขยายตัวราว 3% จากปีก่อน สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปอิหร่าน ได้แก่ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ยางพารา และผักสดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง เป็นต้น นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ของไทยคาดว่าอิหร่านจะกลับมานำเข้ารถจักรยานยนต์และข้าวจากไทยอีกครั้ง หลังจากชะลอการนำเข้าสินค้าจากไทยมานานกว่า 2 ปี อย่างไรก็ตาม การเจาะตลาดอิหร่านยังคงมีความท้าทายอยู่มากจากระบบราชการที่การติดต่อยุ่งยากซับซ้อน และกฎระเบียบที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนไม่มากนัก ล่าสุดธนาคารโลกจัดอันดับความสะดวกในการเข้าไปทำธุรกิจในอิหร่านอยู่อันดับที่ 130 จากการจัดอันดับทั้งหมด 189 ประเทศ (เทียบกับไทยอันดับที่ 26) สะท้อนอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนที่ยังคงมีอยู่

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด